

Ára:
60 fillér

Magyar Nemzet

Szerda
1950 május 3
VI. év 101. szám

A béke magyar harcosainak lenyűgöző seregszemléje volt a hatodik szabad május elseje

Jelentések az egész világ diadalmas májusi ünnepeiről

Az égbolt már kora reggel úgy borul a város fölé, mint egy kristályharang. Olyan tiszta és fényes és kék minden, hogy az ember azt várná, hogy a lent lengő vörös zászlók, mint ezernyi apró harangyelv megütik és esodálatos csengő hangot adnak ebből a kristályharangból. Az ünnep megfoghatatlan, méltóságos és ugyanakkor derűs hangulata egyszerre önti el a várost a májusi napfényvel. Szél csak annyira fúj, hogy meglegesse a zászlókat, a reggel hat óra hűvössége is csak annyi, hogy a felvonulók szívesen keressék a napsütést. A felvonuló százazrek itt, Nagy-Budapesten, itt Magyarország és a földkerekség mindenütt, ahol a békeszerető emberek ma összegyűlnek, — szinte azt mondtam, itt a földkerekség mindenütt, hiszen a béke közös vágya és akarása közös otthonunkká teszi a földgolyót — arcukat a fény felé fordítják és így éneklük közös erővel közös dalokat.

Az ünnepnek ez a megnevezhetetlen, emelkedett hangulata a nap folyamán egyre fokozódott. Azt érezte mindenki, a felvonuló százazrek, az útvonalakat koszorúzó nézők és a disztribúción a Magyar Dolgozók Pártja és az állam vezetői mellett legjobb elmunkásaink, sztáhanovisták, tudósaink, művészeink, mind-mind azt érezték, hogy valami hatalmas dolognak a részesei, közös nagy ügynek nemcsak felvonulói és szemlélői, hanem aktív tényezői, harcosai, mozgatói is. Ez az érzés nem ismeri a távolság határait és korlátait. A Rákosi Művek munkása ugyanazt érezte Budapesten a Sztálin-úton, mint mondjuk a csongrádi termelőszövetkezeti csoport tagja az ottani fűtőcán, vagy a békefront harci pontjain, Párizsban, Rómában, Londonban, Antwerpenben, Brüsszelben felvonuló, küzdő munkástömegek. Mindannyian tudták, mindannyian tudtuk, hogy valamennyien ugyanabban az órában elvonulunk és megmutatjuk erőnket; mindnyájan tudták, mindnyájan tudtuk, hogy a közös ünnep és a közös erő érzése hatalmas egységbe fog bennünket; mindnyájan tudták, mindnyájan tudtuk, hogy ugyanakkor valamennyien ugyanazért küzdünk és ugyanazt éreztük.

Nem volt olyan felvonuló Budapesten és Cegléden, Sopronban és Hódmezővásárhelyen, aki amikor Sztálint és Rákosit éltette, a szabadságot éljenezte, a békét követelte, ne gondolt volna azokra, akik a világ más részein csöretöltött puskák között vonulnak fel, vagy egyáltalán fel sem vonulhatnak, csak kézzől-kézre adott röpcedüléssel, titokban megló-

batottat vörös kendőkkel jelzik, hogy ők is várják, hogy üssön az órájuk. És mindannyian, amikor Sztálint és Rákosit és a szabadságot kiáltottuk, ugyanarra gondoltunk itt és a földkerekség minden részén: *harcunk közös és e harc közepontjában ma a béke áll.*

Ha visszagondolunk arra, most a káprázatos ünnep fényével szemünkben, az ezernyi színes emlék képeivel emlékeztetünkben, ha visszagondolunk erre a hatvanadik május elsejére — nekünk a hatodik szabadra — és megkérdézzük, miért volt ez a legszebb, akkor szinte önkéntelenül is ugyanazt a feleletet adjuk: mert megmutatta erőnket, elszántságunkat a békéért és megmutatta, mennyit fejlődünk az első szabad május elsejétől a hatodikig.

A hangulat ünnepi volt, de valahogy másként, mint eddigi ünnepeink. Már április 4-én éreztük ezt az újfajta ünnepi érzést, amelyben az emlékedettséghöz a derű, és a derűhöz a fegyelmzett harcészség párosul. A dolgozók százazrei úgy vonultak fel a Sztálin-úton, hogy megmutatták a nézőknek, de önmaguknak is, a felszabadult, boldog embert, aki ugyanakkor tudja tartani önként vállalt felelősségét. Az idei május azért volt a legszebb, mert minden felvonuló érezte, hogy május elseje harcos megünneplésével hozzájárul a béke frontjának erősítéséhez és ugyanakkor — a nagy ünnepek adományozó ereje ez — önmaga is erősödött öntudatban, önbizalomban, éppen azért, mert részese lehetett e nagy békeküzdelemnek.

A világ valamennyi sarkából befutó jelentések azt mutatják, hogy a felszabadultság és a fegyelmzettésségnek e közös ereje nemcsak nálunk nyilvánkozott meg. A 800 millió békefront országában, elsősorban Moszkvában, azután Pekingben, Varsóban, Szófiában, Prágában, Bukarestben, Berziben, Tiranában és a távoli koreai Phönjanban Lenin és Sztálin zászlaja és arcképe alatt vonultak fel és ahogyan a mi dolgozóink Rákosi Mátyás képe mellett vitték Mao-Ce-Tung, Bierut, Gottwald, Gheorghiu-Dej, Cservenkov, Enver Hodza és Kim-ir-Szen képeit, úgy vitték ezekben a baráti és testvéri országokban a mi Rákosi Mátyásunk képét is. És ahogy nálunk láthattuk Thoréz és Togliatti, Ho-Si-Minh és Zaharides és a többi elnyomott és felszabadulásáért küzdő nép nagy vezéreinek képeit, úgy mindenütt a győztes békefront országában ezzel a jelképpel is gondoltak a még küzdő testvérekre, a még elnyomott népekre. Ezzel a

kölcsönös, szimbolikus tiszteletadással is kifejezésre jutottak a békevágyó népek mindenütt az igazi demokráciák nagy nemzetközi szolidaritását.

Több mint 800 millió ember ünnepelt együtt ezen a csodálatos májusi reggelen. És mind e 800 millió dolgozónak gondolata és tekintete ezekben az órákban affelé az ország felé fordult, ahol már megvalósultak a dolgozók álmjai, ahol a Vörös Tere a béke nagy sztratégája, a haladó emberiség vezére és tanítója szemléli a felvonuló tömegeket. Május elseje a Szovjetunió iránti tiszteletnek és ragaszkodásnak is közös ünnepe volt. De a nélkül nem lehetett tisztelettel gondolni a Szovjetunióra, szeretettel Sztálinra, hogy az ember gyűlölettel ne gondolna az imperialista háborús gyújtózártókra. A május elseji felvonulás a világon mindenütt határozott tiltakozás volt a háborús kísérletek ellen. A felvonulással egyszóval, szinte május elsejére szélesedett ki mindenütt az aláírásgyűjtő hadjárat, a Béke Hívei Világkongresszusa állandó bizottsága felhívására. Május elsejére tudatosodott az eddiginél jobban a tömegekben, hogy követelni kell az atomfegyver betiltását, hogy háborús bűnössé kell nyilvánítani azt az aljas kormányt, amely ezt először merészeli alkalmazni. Az egyszerű és békeszerető emberek milliói és százmilliói szerte a világon azt fejezték ki tüntető felvonulásokkal és utána a langyos tavaszi estében örömteli táncokkal, hogy a békét, az édes békét akarják és nem hajlandók ágyútütlekkel menni a Forrestalok és az eddig még nem deklarált örültek kedvéért.

Az emberek dolgozni és örülni akarnak, nempedig önmagukat, kisgyermeküket feláldozni a kapitalista világ vezetőinek rabló terveit. Május elseje a mellett is bizonyosságot tett, hogy a két tábor harcában nincsen úgynevezett „semlegeség”. Aki nem foglal állást a háború ellen, az atomfegyver ellen, aki nem hajlandó háborús bűnössé nyilvánítani azt a kormányt, amely először használja az atombombát, az azok mellett foglal állást, akik az atombombát előkészítik és le akarják dobni órá, az ő vélt semlegességére, az ő családjára is. Ilymódon május elseje a legszelebb tömegek politikai öntudatosodásának is komoly és jelentős ünnepe volt.

Az új háború előkészítői nem mehetek el szó nélkül e mellett a hatalmas tömegmozgalom mellett, amely a stockholmi békehatározatok alá az aláírások százmillióit

gyűjti és amely ugyanakkor ilyen egységes, fegyelmzett és náluk elképzelhetetlenül derűs és vidám május elsejével mutatja meg a történelemben nem ismert erejét.

És szép volt ez a május elseje, eddig nekünk a legszebb, mert néhány óras felvonulás nagyszerű képeibe összesűrítve megmutatta hatalmas, nagyszerű fejlődésünket és eredményeinket. Hároméves tervünk eredményeit, ötéves tervünk távlatait nemcsak a képek és jelképek, a felírások és az ábrák mutatják, de minden felvonuló lelkes, elégedett arca, jó ruhája, csillogó szeme, hangos kiáltása, boldog nevetése. Az egész mai magyar élet megelevenedik a felvonuló képekben. Már az első üzem, az Ásványolajipari NV, meg az Óbudai Felhőtő, meg a Hungária dolgozói megütik a mai élet hangját, első transzparenükön ez áll: „Jobb munkával dolgozunk az ötéves terv sikeréért.” A Tejért szakácsai táblát visznek rajta a híres Sztálin-üzelettel: „Vidább lett az élet, márpedig ha az élet vidább, szaporábban megy a munka.” Mosolyog mindenki a szakácsok pufók képén, és tudjuk, az élet vidább és ehhez hozzásegítenek bennünket a szakácsok is. A mosolygás helyett a harc keménysége ül ki a nézők arcán, amikor meglátják a Patyolat NV dolgozóinak két tábláját. Az egyetlen teknő fölé görnyedő proletáraszony mos, a tábla sarkában József Attila „Mama” című versének gyönyörű sorai:

»Anyám volt, apró, korán meghalt, mert a mosónők korán halnak...»

A mellette lévő táblán vidám, felszabadult munkások géppel mossák a ruhát, ebbe nem mennek tönkre. *«Ezt adja az ötéves terv»* — kiáltja

a tábla. Ha valaki le akarja mérni, mennyit fejlődött hazánk a szellemi értékek megbecsülésének és népszerűsítésének terén is, akkor lemérheti azon, hogy a Patyolat N. V. mosónői — géppel dolgozó mosónői! — József Attila-üzelet alatt vonulnak fel. A költő, aki mint anyja, korán meghalt, megérte azt, amit írt, valóban «nem középiskolás fokon» tanítja egész népet.

De minden táblánál, feliratnál valóságosabban mutatja a jelent és a változást a Rákosi Művek felvonulása. A dolgozók sorában újra meg újra látunk honvédtiszti egyenruhákat. Alhadnagyolt ezredesig: a volt esztergályosok, lakatosok, villanyszerelők, martinósok vonulnak fel, akiket a népi demokrácia kiemelt az üzemekből és a haza függetlenségének, szabadságának és békéjének szolgálatába állított. Ezek most visszatértek az üzembe, — az ember szinte a régi iskolai anyaintézet kifejezés mintájára azt mondaná: az *anya-üzembe* és most együtt vonulnak fel régi szaktársaikkal. Ez a kép a valóság és a szimbólum együtt.

Minden üzem a munkához való megváltozott viszonyoknak a képét is velíti felvonulásában. Mindenütt elől mennek a sztáhanovisták, elmunkások, a dolgozók nem egy helyen maguk viszik legkiválóbb szaktársaik arcképét, rajta a győzelmet jelentő százalékokkal. A munkaverseny nagyszerű eredményeiről például a MÁVAG-gyár felvonulása ad számot: a táblák hirdetik, hogy a május elseje tiszteletére tett felajánlások értéke meghaladja a 3 és fél millió forintot. És hogy a MÁVAG üzemei az első negyedévi tervet 115 százalékra teljesítette. A jobb termelési eredményekért folyó harc minden egyes fázisa megéleveníedik a felvonulásban. A Goldberger-gyár fonodája

például közli, hogy 1950-ben tíz százalékkal csökkent az önköltséget.

Munkáskollégiumok, szakértettségiző kollégiumok ifjúsága mutatja, hogy megszűnt a műveltségi, oktatási privilégium, a tanulás, a tudomány, az előbbrejutás ma mindenkié. A népjóléti miniszterium és a kórházak hatalmas felvonulása azt hirdeti, hogy a dolgozók államában a legfőbb érték az ember, és hogy ezért mindent megteszünk. Csak egy adat a sok közül: 1945-ben összesen csak egy ápolónőképző tanfolyam volt, az idén már 15 van, és a jövőben egyenesen egészségügyi középiskola is megnyílik.

Erre a május elsejére az orvosok és az ápolónők is kivonultak, valóban csak az maradt otthon, aki közülük inspekciónál és aki nagy beteg. Itt volt a Duna és a Hősök-tere között mindenki, aki magának tudja ezt az országot, aki hazájának érzi hazánkat, és akinek drága és fontos a fejlődés. Szentgyöngyörködtető volt az Utörök májusi, orgonás lengő-lobogató felvonulása. Rugalmasságot és erőt sugároztak a MINSZ fiataljai, de ne feledkezzünk meg azokról az öregokról sem, akik belekapcsolódtak a fiatalok és a férfiak felvonulásába és fájó lábbal, sajgó derékkal felvonultak, hogy megmutassák: ez a Magyarország és a Magyarországot is, mindannyiunk országa.

Május elsején a munkáoształy ünnepe, egy új, eddig soha nem érzett, átfogó, lelkes és széles, ünnepi, derűs és hatalmas hazafiság érzése öntötte el a tömegeket szerte az egész országban. Ez a hazafiság: a munka és demokrácia hazafisága, a szabadság és a béke megvédésének hazafisága, a szocializmus építésében összeforró, együtt harcoló és együtt diadalmaszkodó nép forró új hazafisága. Medvey Gábor

Ujjongó lelkesedéssel vonultak fel a főváros százezres tömegei

Gyönyörű reggel virradt május elsején a fővárosra. A kö-tömböket, mintha végigáradt volna a falakban is az élet friss vére, kiverte az öröm pirosa. Csupa dísz, csupa virág, csupa kép mindenütt. S ebben a már külsőjében is ünneplő házrengetegben hajnali 5 óra óta öntönik az emberáradat. Csoportok alakulnak azokból, akiket a közös cél egy irányba von. Megkezdődik a gyülekezés.

A főbb útvonalakat már kö-télkordonok zárják el. A Belváros utcáin itt is ott is feltűnik egy-egy éneklő, ujjongó csapat, hogy a kijelölt helyeken gyű-ekezőkhöz odacsapódva, már kisebbfajta tömeg legyen belőlük. Néhol zenekarok pat-

togó muzsikája emeli még magasabba a jókedvet.

A két fő felvonulási útvonalat, a Sztálin és a Dózsa György-utat zászló és virágerdő borítja. Lenin, Sztálin, Rákosi képei néznek le a házormokról és emberkigyóra, amely a mellékutcaiból özönlőkkel egyre inkább duzzad. A tömeg kétféle mozgásban áramlik. Az egyik azokból tevődik össze, akik részt vesznek a felvonulásban s keresik a helyüket. A másik a nézőké. Akik a szabad utcákon sietnek, hogy jó helyet biztosítsanak maguknak a Hősök-terén.

Nyolc óra felé jár az idő, amikor egymásután érkeznek a disztribúción a kormány tagjai,

ülükön Dobi Istvánnal, a minisztertanács elnökével. Ott van Kiszeljev, a Szovjetunió nagykövete és a baráti államok diplomáciai testületeinek a képviselői. Megérkeznek az MDP Politikai Bizottságának és Központi Vezetőségének a tagjai. Elmunkások, sztáhanovisták, Kossuth-díjasok foglalják el a díszemelvény két oldalán helyeiket. Megtelnek a Szépművészeti Múzeum és a Múcsarnok lépcsőin elhelyezett ülőhelyek is.

Nyolc óra előtt 5 perccel be-fut Rákosi Mátyás kocsija is. A várakozás feszültsége telti megvilamosárammal a levegőt. Köröskörül a teret beszegi sűrűn és tömötten az ember-

sövény. Szüntelen halk zsongás. A májusi nap, tüzes ezüst rózsá, kibomlik az égen. Kivülről, belülről egyaránt forróbítja az embereket az öröm.

Eléri a teret az emberáradat

Nyolcon áll a fardhatatlan bramutató. Nyolc fanfárból ujjongó hangok törnek elő, szembe a Sztálin-úttal, amelynek megremegő fái alól lassan, méltósággal előkúszik a Menet. Három sudárban, míg a negyedik a Dózsa György-útról kanyarodik be. A tribün előtt, mint hulláműző az árt, kettévágja a kordon s jobbról-balról két-két ágra bomolva, körülölelve a díszmezejét.

Az élen balról a VII., középből a IX., jobbról a III., a Dózsa György-út felől a XIV. kerület emblemlája lángol fel, mint valami különös, sose láthatott piros virág. „Megvédjük a békét!”, „Sztálin-Rákosi-Lenin örök arcképei. „Ejjen Rákosi!” jelszók, mintha egyszerre kifejeznék a három főmotívumot, amelynek a jegyében a Munka Ünnepe megüli a főváros népe, s amit a többi csak részreire bont.

Alig érnek az első sorok az emelvény elé, az emberek ajkán kicsattan a lelkesedés, amely ettől kezdve négy órán át harsogja, ujjongja, az égig vágja a kilbő öröm külön-külön más mondatokban kifejeződő, de minden formában lelket tolmácsoló és szinte a tömeg felett lebegő üdvözléseit.

Az egyéni kereső leleményesség, a fáradságot nem ismerő türelem, a legérdekesebb megjelenési formát megtalált szépségvágy fejeződik ki abban a sokféle változatban, amelyben a felvonulók k. akarták mutatni, mi jelent nekik a május elseje. A TEJERT fehér köpenyes részlege kolompoló tehenet választott a maga emblemléte. A Magyarokélmény N. V. kis csoportja hatalmas zászkákat tol a menetben.

A honvédelmi minisztérium zöld zubbonyos nőkatona különítményét felváltja a közlekedés- és postaügyi minisztérium csoportja, amely autót, vasút, repülőgépet montázsszerűen összeállított óriási táblájával kényeszerű magára a figyelmet. Zászlók, képek mozgó erdejé alatt jönnek négy ágra szakadva az emberhullámok megállás nélkül. Jobbról a katonákból a rendőrszolgálat helyettesíti a térségen és az indulók vérszédítő hangjaira koppannak a lábak, a tömeg ujjong, ünnepel és sűrűn tör fel ezer és ezer torokból: „Megvédjük a békét, megvédjük a békét!”

A szem egyre jobban megittasul

A csodálatos látványtól, amely mint valami eleven képeknégy gyönyörű illusztráció, úgy tárja fel percről-percre a maga meglepetéseit. Fel sem ocsúdik az egyik alól, s máris kápráztatja a másikat. A Sertés-vághiditől NV vörös zászlóját úgy vési valaki óriási böhör, hogy még akkor is rajta csodákozunk, amikor vállukra támasztott, villogó bárdos csoport suhan el előttünk, vagy a László-kórház fehérköpenyes dolgozóinak kellene jutni az egy röpke pillantást. A Pályolat NV első sorának felvonulói piros betűkből formálják a MÁJUS szót s a fehérkék ruhás nők férfiak feje felett nagy táblák: Ez volt a múlt — Ezt adta s jelen. A Fuvartelep NV menetét cselegő rázó nő vezeti és négy munkás szemeteköcsit visz a vállán. A Gizele-malom különítménye tiszta fehérben vonult ki az első sor betűkből formálja a jelszót: Ejjen Sztálin-Rákosi!

Rákosi Mátyás. Integet.

Ilyenkor, mint a vihar, hogy szinte megrázza a teret szegélyező házakat, tombolva, zászlókat, kendőket, virágokat lo-

Hirdetmény.

Ügyfelem átvenni kívánja Tardos Vároly és Jellinek Béla Budapest, Somorai Bóna-út 9. alatti, továbbá Haupner Jakab Budapest, Kisújszáczs-u. 10. alatti nyersbűzétét. Felhívom az esetleges hitelezőket, hogy fenteli cégekkel szemben fennálló követeléseiket három nap alatt jogvesztés terhével nálam jelentésük be. Dr. Sós Zoltán ügyvéd Budapest, VI., Sztálin-út 45. II.

Aztán a teret betöltő emberek monoton nesztét, amely mint kaptárban a dongás, kezdi elnyomni messziről kerekedő zúgás.

bogtatva ujjong a nép. A fehér kéz, ahogyan megvilág a levegőben, mintha a szíveken játszana.

Színek olyan kavargása a menet, amelyei szemben tehetetlenül válik a szó, ha tükrözni akarja. Óriási, sárgásan villogó csigát vonnak selyemgyöplőkön gyönyörű nők Szakácsok főzőkanalikat lengetik, Pincérek táblája hirdeti:

Vidámabb lett az élet

A Gyárkémény és Kazánépfő Ny emberei miniatűr, nagy-kéményű gyárat visznek, a Hűsértékesítő emberei megint bádokkal jelképezik a mester-ségüket. A VII. kerületi OTI dolgozói két nagy táblával ilusztrálják a küzdelmet, amely a békéért folyik „Mi békét akarunk” hirdeti a felírás a magvető paraszt alakja felett, „Ök háborút akarnak” mondja az Amerikai szimbolizáló yankee. Gorkij vörös selyemzástólra himzett csodás képe villan fel, aztán másutt hatalmas, fehér felírás tábla: „Örök hála a Szovjet-unióért! A Hangszerkereskedelmi NV emberei a hangszeres sokaságán játsszák a maguk indulóját. A Teherfuvar NV részlege kis kocsit tol, amelyen egy forgó vörös egyes jelzi az ünnepet.

A Rákosi-művek

dolgozóinak feje felett gyönyörű selyemzástól csatognak. Mintha kísérezeneje volna a zúgó, zengő kiáltásoknak,

— Senkitől sem félünk, Rákosi a vezérünk!

Idé-oda röpök a szem, hogy regisztrálni tudjon legább. A Gerbeaud egész konyhafelzáréssal felvonul csoportját, a Ganz kék-munkásruhás nődolgózói, a fanfárokot fújó ésorú ütődöcsoportot, a virágos pálcát fejük felett lengő bájos fiatal lányokat, az aprón lépegető kicsiny ütődöcök, akik egy hanggá válnak, úgy kiáltják: Ejjen Rákosi! — a messziről szálfanagyságának ható ceruzákat és tolat cipelő fiúkat futólag el tudja kapni.

Ritmikus tornát bemutató nők, matyóviseletű csoport, képek, zászlók, virágok úsznak felettük, MOKEP-csoport, két-három méter méretű Sztálin-, Lenin-, Rákosi-képek, a Gamma-csoport csupa Rákosi-Sztálin-képpel jön, a Műszaki Egyetem tánc-csoportja után lobogó vörös zászlók. És harsog az ének.

— Termelünk és tanulunk, az egységért harcolunk!

Tito-karikatura halad a menetben, Uncle Sam láncán s még akkor is kíséri a kacagás, amikor már eltűnt. Aztán sok elvesző részlet, hogy a Goldberger-Kelenföld csoportnál ismét tágra nyíljon a szem. Sztálin-, Lenin-, Rákosi-képet visznek elől, gyönyörű ruhás lányok utánuk, földgolyó, rajja forgó piros virág, piros zászlók kon fehéren bedolgozott Sztálin-arc, élő kép: sarlós, szép nő, kalapácsos kemény munkás, különféle selymekből összeállított két csillagot emelnek karcsú nők, nagy 5-ös szám, jobbról is, balról is, oldalt piros fehér-zöld nő.

A jövő. A MINSZ. A Szt. Vi-

„Nagy nap ez a májusi, Ejjen Sztálin, Rákosi!”

Két óra. Vége. Az ember, mint álomból, ocsúdik. Míg a zenekarok lassan elvonulnak és az indulók hangja lebeg csak a tér felett, keresi a szót: mi volt ez? Álom? Csoda?

A felvonulás sztratégiája

Május elején a dolgozók százezer tömegei a legnagyobb rendben vonultak a Hősök-tere felé. A főrendezés, a felvonulás irányításának a vezérkara a Hősök-terén a nagy tribün mögött helyezkedett el. A „főhadiszállás” lávbeszélő-vei és rövidhullámú rádióval van összekötve a különböző felvonulási pontokkal. Az asztalon térképek fekszenek és a térképeken piros és kék zászlócskák jelzik a felvonuló dolgozók tömegének pillanatnyi helyzetét Cseng a telefon, a VIII. kerületi dolgozói elérték a Baross-teret. A léptékmé-

amelyek a Vörös Csepel, a „Magyar Acélváros” munkásságának örömét és lelkesedését fejezik ki. A csögyáriak, mint valami győzelmi lobogók emelik a táblát: 1.3 százalékra csökkent a selejt. Az ismert képek között egy új, szokatlan. Az öntők csoportja hozza s akinek a képét büszkén emelik magasra: Gémesi Gyula, a legjobb öntő. A nemzeti színű és vörös lobogók erdejé között feliratok: „Megvédjük a békét!” — széles táblán: „Ejjen a szovjet-magyar barátság!” Es kigyuladnak a kemény arcok, amint öklüket megasra emelve harsogják a tribün felé: „Ejjen Sztálin, Ejjen Rákosi!” — majd ütemesen: „Sztálin, Rákosi, Sztálin, Rákosi.”

Özönlenek végtelen sorokban, mintha egész Csepel kivonult volna tisztelgésre.

— Harcolunk és építünk, Rákosi a vezérünk! — szál ajakról ajakra ütemesen a kiáltás, míg lassan emossa az utánuk özönlők ujjongása. A Ganz Vagon vörösinges csapatáé vagy a MÁVAG-é. A MÁVAG-é, amelynek munkásai eredménytáblákat lengetnek a fejük felett, rajtuk az eredménytábláik: májusi felajánlásaik értéke meghaladja a 3.5 milliót, első negyedévi tervüket pedig 115 százaléka végezték el.

Keményen lépdeinek, öntudatosan, az emberei képeknégyből nem akarnak kifogni a ápok. A káprázat nem akar elmúlni. A formák egyre gazdagabbak, a szépség mintha kimeríthetetlen volna. S az arcok! Az öröm úgy ömlik el rajtuk, hogy gyúogat.

Most vonul az FVKV csoportja. Piros virág a mellükön. A nők önfelédten lobogtatják szürke sapkájukat a tribün felé és harsogják:

rágokból készült magyar címer. Széles, az egész felvonulási utat átfogó tábla, felírásal: „A termelés, a tudomány és művészet fiatal dolgozó!” Magyarországon tanuló külföldiek. Katonák, diákok, diáklányok, összekapaszkodva.

— Ejjen a Komszomol! — Sztálin-Rákosi! — ézengés az, amely kilbő belőlük, majd szétterpeszti a teret, s mint a vilámlamosáram, megüt mindenkit a forróság.

Rákosi a tribün sarkába jön. Onnan integet nekik.

Aztán mintha minden kezdődne legelőlről. Jönnek a Kistext-esek, nagy géptermes képpel, a FÖKERT, amelynek élsora egy-egy tulipán kelyhébe ágyazott betűkből formálja ki a nevet. Jönnek a Víziművek, ovónók kocsiban kis zászlókkal hadonászó apróságokat tolnak, sakkját, figurát vonultat fel a Sakk szövetség, a Ruhakereskedelmi Központ, aztán az MNDSZ: szellemes táblájukon a vén Mars kétségbeesve roskad magába: „Csak nőekkel kezdjen az ember” mintha mormogná, Jönnek káprázatos változatosságban a sportolók. A Ganz-hajógyár remek modellhajúval, az Elzett lakatjával, a gépalomások dolgozói, kék overalban A SORTEX galambdíccal, amelyből galambok suhannak ki a levegőbe. A minőségi vetőmagot propagáló óriási uborka, paradicsom, kalarábét utánzó alakok. Angyalföldiek, saját jelszavukkal: „Angyalföldiek vagyunk a békéért harcolunk!” Postások, akik megint újat tudnak:

érkeztek-e a Hősök-terére. A jelentés mindig pontosan egyezik a főhadiszállás térképével.

A felvonulás sorrendje

Budapest dolgozói négyoszlopban vonultak fel a Hősök-terére. Egy oszlop a Dózsa György-úton, három oszlop pedig a Sztálin-úton haladt. A négy oszlop egyszerre érkezett néhány perccel nyolc óra után a Hősök-terére.

A Dózsa György-úton huszas sorokban követték egymást a XIV., a X., a XXI., a XVIII., a VIII., a XX. és a XIX. kerület dolgozói.

A Sztálin-út páratlan oldalán

nyolcas sorokban haladtak a VII. és V. kerületi dolgozók, valamint a posta dolgozói.

A Sztálin-út közepén huszas sorokban jöttek a felvonulók. A menetet a IX. kerület dolgozói nyitották meg, őket az ütődöcök követték, majd a XI. kerület dolgozói jöttek, utánuk a MINSZ, az I. és XII. kerület lakói, a MNDSZ, a sportolók, a XIII. kerület dolgozói, a Magyar-Szovjet Társaság, a Szabadságharcos Szövetség és végül a IV. kerület dolgozói.

A Sztálin-út páros oldalán nyolcas sorokban a III., II., VI. és XV. kerület dolgozói haladtak.

Az ünneplő tömegek káprázatos menetében...

4 óra: Ébred a város.

5 óra: Benépesednek az utcák.

6 óra: Csúcsforgalom a vilámlamosokon.

7 óra: Az Állami Lapkiadó NV Bajcsy-Zsilinszky-úti székháza előtt nyolcosor rendezben áll a vállalat hatalmas gárdája, újságírók, kiadóhivataliak, az NV valamennyi alkalmazottja, a fizikai és szellemi dolgozók. A nők piros babos fejkendővel, a kezükben képek, zászlók, jelvények, feliratok.

7 óra 5 perckor indulás. Átvágunk a Körúton a Szondy-utca. A járművek már rég leálltak, csak gyalog lehet közlekedni. Amerre megyünk, mindenütt a gyülekezőhelyekre vonuló oszlopok, nótászó, vidám zsvaj. Tárva-nyitva minden ablak, mosolygó arcok, integetés, kendőlobogtatás, 100-150 méter magasból volna érdekes látni, hogy a száz és száz utcán, mint valami nagy érrendszer megannyi kis erecskéjén át hogyan áramlik a főér, a Sztálin-út felé a sokaság, melynek egyik paránya, piros verseltje vagyok én is.

7 óra 20: Pihenő a Sziv-utca. Itt várjuk be a csatlakozást. Megszólal egy harmonika, azután még egy s felcsendül a „Szódd a selymet elvtárs”, aztán az „Indul a traktor” és a többi mozgalmi dal. Már három harmonika szól, három alkalmi dalárda énekel és velük énekel mindenki.

8 óra: Csoportok verődnek össze a közeli kis gyermekjátszóterén és kezdődik a játék. Felnőttek játszanak és kisgyerekek integetnek az ablakokból. A többiek mellett már nagyban megy az új, a farkasjáték is. Nagyon kedves, hamar népszerű lesz.

8 óra 30: A játékból utcából fejlődött. Egymásután zendülnek fel a táncdalok, nagy csoportok járják összefogódzva, majd párokra szakadnak és észre se vesszük, úgy repül az idő.

9 óra 40: Indulás! Rendbe állnak a csoportok, az Aradi-utcán vissza, nagy vargabetűt leírva közeledünk a Sztálin-út felé. Hogy minden lépéssel közelebb vagyunk, már nemcsak tudjuk, hanem halljuk és érezzük is. Egyre erősböd zúgás jelzi és ahogy a Csengery-utcán befordulunk és beömlünk a Sztálin-út zengő, harsogó, óriási emberfolyamába, úgy érezzük, már nem is mi megyünk, a folyam visz, ragad magával ellenállhatatlanul. Három óriási oszlop, baloldalon, a mi oldalunkon nyolcas sorokban vonulunk, az úttest közepén huszas sorokban a középső folyam, s a jobb oldalon ismét nyolcas sorokban ömlik a másik „mellékfolyam”. Nincs szó leírni a szinte áramló zuhatagát. Jobbra fölül katonák, parasztlégnyelek, parasztlányok egymásba karolva menetelnek, nem tudom „hivatalosan” melyik csoport lehet, de valahogy azt a gondolatot fejezi ki, hogy a hadsereg — néphadsereg, a népből van és érte van. A járdákon rengeteg néző, integet, éljenek mindenki. Hangszóró harsog: „Üdvözljük az Állami

Lapkiadó Nemzeti Vállalat dolgozóit!” Az üdvözlés nekünk szól, harsog válaszul az éljen, jól esik tudni, hogy láthatatlan szem lát bennünket, látja, hogy eljöttünk, itt vagyunk, részt kérünk a minden dolgozók májusi örömeiből. Tomboló éljenzés zúdul most ránk, balról, fentről: „Éljenek a dolgozók!” „Éljen a béke!” hangzik kórusban. Az államvédelmi hatóság székháza előtt vagyunk, minden ablak, minden erkély roskadásig, az államvédelmi szerv egyenruhás fiai harsogják az éljent, külön ünneplésben részesítik a piros baboskendős nődolgózókat, s hullik rájuk és ránk a virág.

Gyönyörű, felejthetetlen, soha nem érzett lelkesedés fog el mindenkit és meggyünk-meggyünk a béke harcosai, most érezzük, hogy katonák vagyunk, a béke katonái, rajtuk az egész békére áhító világnak, népek százmillióinak rajtuk a szemé.

A Körönd körül ki most előtűnik, ezerny-ezer ember, tízezernyi torok hangorkánja, már nem halljuk a saját szavunkat.

Es az ünneplés egyre nővekszik. A Bajza-utcánál haladunk, amikor messziről feltűnik a tribün képe. Most már mindenki odaszegzi tekintetét, hogy mit jelent majd a földalatti gyorsvasút, amely annyi minden egyébbel együtt megépül. Biztosítotték rá május 1. felejthetetlen napja, tényekből fakadt lenyűgöző lelkesedése.

Kiss J. Sándor

Novikov üdvözlése a magyar néphez

Anatolij Novikov, a világhírű szovjet zeneszerző, aki legutóbb a Szovjet-Magyar Barátsági Hónap idején járt Magyarországon, üdvözlését küldött a magyar népnek.

— Ma, a nemzetközi ünnep alkalmából, írta többek között, visszagondolok magyarországi látogatásomra, üdvözlöm a ma-

nyelni. Ott áll, mosolyog, nevét és mindkét kezével integet a magyar nép bölcs vezére, Rákosi Mátyás. Három oszlopban ömlik el a tribün alatt a menet, a három oszlop minden sorában 35-40 ember, másodpercenként 35-40, percenként tehát vagy 2000 ember vonul el előtte és mégis úgy érezzük, hogy mindenkinek külön-külön a szemébe néz, mindenkit lát és mindenkit külön-külön üdvözlő Rákosi Mátyás. Elmondhatatlan lelkesedéssel, örömmel tör ki mindenkiél az éljenkiáltás, önfelédten éljenek, kezét, kendőt lobogtat, integet mindenki. Lobognak a zászlók és lobogó, forró, áradó a lelkesedés.

A tribün után háromfelé válik a három oszlop. A Városligeti-tó hídján megyünk keresztül és a szép Ligeti-úton erünk el a Bethesdahoz, pihenőhelyünkhöz. Százezer embertől zsong a park. Boldogan telapszünk le. Minden remek volt, nincs meleg, nincs hideg, aki napozni akar, napozik, aki árnyékot kíván, fa alá heveredik el és élvezi a selymes májusi fünek friss illatát, az anyaföld bódító szagát, azét az anyaföldét, amelyért ma menetelünk, amelyet meg akarunk védeni a háborús uszítók ellen, mert nem akarjuk, hogy ismét füstszagú legyen a fű, nem akarjuk, hogy újból ártatlanul, ostobán és bűnösen kiontott vér öntözze a földet.

Csupa vidám, elégedett ember. Senki sem fáradt, de jól esik a pár falat tizórai, a „vilásgreggeli” és jólesik egy pohár sör.

Vidám zene, tánc, játék kezdődik, gyorsan telnek az órák és akinek másfél van dolga, mehet a földalattival. Ez az egy villamos egész idő alatt működésben volt. Végállomástól-végállomásig röpitette utasait, nincs megálló, a Ligetből 7 perc alatt vagyunk a Vörösmarty-téren, itt autbuszok várják az érkezőket, s 5 perc múlva a Széll Kálmán-terem szállunk ki. Liget-Széll Kálmán-ter átszállással 12 perc. Új rekord. És ízelítő abból, hogy mit jelent majd a földalatti gyorsvasút, amely annyi minden egyébbel együtt megépül. Biztosítotték rá május 1. felejthetetlen napja, tényekből fakadt lenyűgöző lelkesedése.

Kiss J. Sándor

Panyin mozdonyvezető a magyar vasutasoknak küldött üzenetet

Ivan Panyin, aki mint a szovjet mozdonyvezetők legkiválóbbja, legutóbb szintén Magyarországon járt, a moszkvai rádió útján küldött üdvözlést a magyar vasutasoknak.

— Május elsején forrón üdvözlöm a szabad Magyarországi vasutasait — mondta a többek között — és gratulálok munka-

gyar népet és arra hívom fel, hogy még szorosabban tömörüljön a békétküzdelemben a háborús gyujtogatók ellen. A béke híveinek nemzetközi frontja hatalmas, és mindenki, aki a népek barátságát és szabadságát akarja, elszántan áll a béke harcosainak sorába. A béke győzni fog.

A TASZSZ beszámolója a budapesti május elsejéről

Moszkvából jelentik: A TASZSZ-iroda beszámoló a budapesti május elseji felvonulásról és ezzel kapcsolatban ezeket jelenti:

Május elsején a magyar fővárosnak ügyszóiván minden lakosa kivonult a napsütéses, ünnepélyesen feldíszített utcákra. A felvonulók oszlopai a város főútvonalain haladnak a Hősök-terére, a szabad magyar nép ünnepi manifestációinak hagyományos helyére. A felvonulók első oszlopai reggel nyolckor érkeztek a Sztálin-út és a Dózsa György-út felől a Hősök-terére. A dísztribünön helyet foglalt Rákosi Mátyás, a Magyar Dolgozók Pártja főtitkára, a politikai bizottság tagjai, a nagybudapesti pártbizottság tagjai, az egész magyar kormány, a Magyar Nép-

köztársaság Elnöki Tanácsának tagjai, az ország tudományos, társadalmi és kulturális életének kiválósságai, a budapesti üzemek élünkésai, a Szovjetunió, a népi demokratikus országok diplomáciai képviselőinek tagjai és más külföldi diplomáciai missziók képviselői. A felvonulást Vörös Csepel munkásainak, a Rákosi Mátyás Művek dolgozóinak menete nyitotta meg. A felvonulók sorai négy széles menetben vonultak el a tribün előtt. A dolgozók, az emberiség nagy vezérei, Leninnek és Sztálinnak, Rákosinak, a ma-

6 DARAB LEVELEZŐ-LAPHOZ 5 különböző felvettelt készit NY. IBY fényképezési műterem, V. Váci-utca 11/b. Tel: 10-174